

GESTIONAREA ACTIVELOR CIRCULANTE

Natalia BOSÎI

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Eficiența activității antreprenoriale în mare parte este determinată de calitatea gestionării activelor circulante. Managerii sunt stimulați să descopere noi resurse și mobilități în a gestiona activitatea întreprinderilor pentru a evita cât mai mult posibil situațiile de regres. Reținerea mijloacelor bănești prea mult sub formă de stocuri și creanțe reduce din lichiditățile întreprinderii atât de necesare pentru finanțarea noilor cicluri operaționale. Scopul cercetării este de a reflecta semnificația activelor circulante în activitatea întreprinderilor, metodele de analiză a eficienței utilizării lor și care sunt mecanismele de îmbunătățire a gestionării activelor circulante. Pentru exemplificare au fost utilizate datele de la întreprinderea ÎM „Vinăria Bostavan” SRL.

Cuvinte cheie: active circulante, stocuri, producție în curs de execuție, creanțe, investiții pe termen scurt, numărul de rotații a activelor circulante, ciclul operațional, durata ciclului operațional.

1. Semnificația activelor circulante în activitatea întreprinderilor

Activele circulante reprezintă activele ce cuprind valorile economice sub forma stocurilor de mărfuri și materiale, producție în curs de execuție, investiții financiare, creanțe, numerarul și alte elemente de numerar. Acestea fac parte din activele întreprinderii, și caracterizează, prin ciclul economic de exploatare, transformându-se permanent și impunându-și o singură dată valoarea integrală și forma lor funcțională asupra producției.

Conform companiei de evaluări EVAL: Activele curente reprezintă active care nu sunt deținute pentru a fi utilizate pe o baza continuă în activitățile unei entități. Exemple sunt: stocuri, creanțe, investiții pe termen scurt, disponibilul în banca și numerar. Deși, în mod normal, proprietatea imobiliară face parte din activele imobilizate, în anumite circumstanțe, poate fi inclusă și în activele curente. De exemplu, terenul sau proprietatea imobiliară construită și deținută în stoc pentru vânzare. [3]

Indicatorii transformării activelor circulante dintr-o fază în alta este ieșirea acestora din forma lor funcțională și schimbarea în altă formă. Astfel, întreprinderile cu fază mare de aprovizionare, activele curente ce sunt sub formă de mijloace bănești, iau forma stocurilor de mărfuri și materiale. În faza de producție mărfurile și materialele devin semifabricate și produse finite. La etapa de livrare și desfacere a stocurilor, clienții preiau stocurile de produse finite și semifabricate, astfel formându-se creanțele, care la rândul lor sunt decontate și se transformă iarăși în mijloace bănești.

Indicatorii particulari rotației activelor curente semnaleză trecerea activelor curente prin faze de circulație a acestora care formează ciclul operațional. Astfel cu cât perioada de rotație a acestora este mai mică cu atât mai repede se încheie ciclul operațional. În rezultat nivelul stocurilor se micșorează, creând astfel un proces de producție neîntrerupt, accelerând rotația activelor.

Rata activelor circulante în total patrimoniu este recomandată de a fi de 25-30%, însă specificul ramurii și a întreprinderilor poate dicta raportul active circulante și activele imobilizate, tipic fiind cazul când activele sunt blocate în procesul de producție.

Pe lângă înghețarea mijloacelor bănești, valoarea neargument de mare a activelor circulante atrage după sine și alte efecte negative, cum ar fi creșterea costurilor legate cu păstrarea și asigurarea stocurilor de materiale și produse finite, dobânzi bancare pentru credite și împrumuturi de scurtă durată, creșterea penalităților și amenzilor pentru datoriile față de furnizori. Aceste situații pot condiționa stoparea procesului de producție din cauza lipsei surselor financiare, reducerea cantității de producție, învechirea, deteriorarea și pierderea stocurilor, reducerea profitului și rentabilității, insolvabilitate față de creditori, cum ar fi salariații, furnizorii și statul, declanșarea unei situații de faliment.

2. Analiza utilizării activelor circulante la ÎM „Vinăria Bostavan” SRL

Indicatorii de măsurare a eficienței utilizării activelor circulante sunt: [5]

i) Înzestrarea vânzărilor cu active circulante, lei.

$$\text{Înzestrarea Veniturilor din vânzări cu active circulante} = \frac{\text{Val. medie a act. circulante}}{\text{Venituri din vânzări}}$$

ii) Viteza de rotație a activelor circulante, ori.

$$\text{Viteza de rotație a activelor circulante} = \frac{\text{Venituri din vânzări}}{\text{Val. medie a act. circulante}}$$

iii) Durata unei rotații sau a ciclului operațional, zile.

$$\text{Durata unei rotații} = \frac{\text{Val. med a act circulante} * \text{Nr de zile calendaristice în perioada analizata}}{\text{Venituri din vânzări}}$$

În exemplul propus este analizată întreprinderea ÎM „Vinăria Bostavan” SRL.

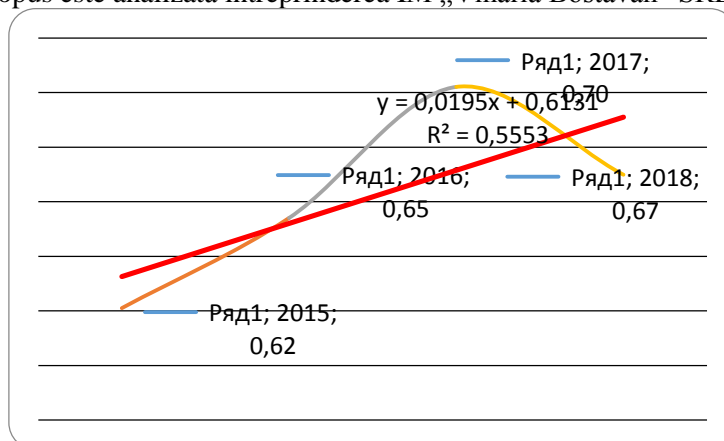

Figura 1. Dinamica ratei activelor circulante în patrimoniu

Sursa: Elaborat de autor în baza situațiilor financiare ÎM „Vinăria Bostavan” SRL. [6]

Ponderea activelor circulante în total patrimoniu indică o dinamică de creștere, aceasta nu se încadrează în structura optimală de 25-30%. Creșterea activelor este benefică dacă și indicatorii rezultativi sunt în creștere. Conform datelor din tabelul 1, activele circulante cresc mai intens decât venitul din vânzări, situație apreciată nefavorabil. Și creșterea ratei activelor circulante în patrimoniu este un factor negativ deoarece aceasta depășește raportul active circulante și activele imobilizate recomandat. Pentru întreprinderile de vinificație, însă, aceasta ține de specificul ramurii, care depinde de fluxul tehnologic foarte îndelungat.

Tabelul 1. Dinamica activelor circulante și a eficienței utilizării lor.

1	Indicatori	U. m.	Perioada analizată		
			2016	2017	2018
	2	3	4	5	6
1	Venit din vânzări	lei	219 972 863	248 823 412	272 775 156
	<i>rirmul de creștere</i>	%	100	113	124
2	Active circulante, inclusiv:	lei	193 339 824	264 993 862	280 693 403
	<i>rirmul de creștere</i>	%	100	137	145
2.1.	Stoc de materiale	lei	30 976 507	44 759 339	47 061 056
	<i>rirmul de creștere</i>	%	100	144	152
2.2.	Produs în curs de execuție	lei	64 593 984	93 883 933	131 618 995
	<i>rirmul de creștere</i>	%	100	145	204
2.3.	Ctreanțe	lei	80 138 149	97 952 092	91 890 626
	<i>rirmul de creștere</i>	%	100	122	115
3	Dotarea vânzărilor cu active circulante	lei	0,9	1,1	1,0
	<i>rirmul de creștere</i>	%	100	121	117
4	Viteza de rotație a activelor circulante	ori	1,1	0,9	1
	<i>rirmul de creștere</i>	%	100	83	85
5	Durata unui ciclu operațional, inclusiv:	zile	316,41	383,40	370,45
	<i>rirmul de creștere</i>	%	100	121	117

1	2	3	4	5	6
5.1.	Stocarea materialelor	zile	80	106	75
	<i>rimul de creștere</i>	%	100	128	123
5.2.	Producție în curs de execuție și stocarea producției finite	zile	106	136	174
	<i>rimul de creștere</i>	%	100	128	164
5.3.	 rotația creanțelor	zile	131	142	121
	<i>rimul de creștere</i>	%	100	108	92

Sursa: Elaborat de autor în baza situațiilor financiare ÎM „Vinăria Bostavan” SRL. [6]

Din punct de vedere a extinderii activității întreprinderii, creșterea producției în curs de execuție este un moment destul de apreciat. Acesta, însă, are un punct nefavorabil deoarece presupune blocarea mijloacelor bănești în producția neterminată. Situația se datorează ciclului tehnologic de maturare a vinului care variază de la jumătate de an la 1 an.

O altă problemă este valoarea creanțelor, care este mare și care au o pondere în total active de 41% în anul 2016, 37% în anul 2017 și 33% în 2018. Este îmbucurător faptul că acestea au tendință de scădere. Ceea ce ține de rotația creanțelor, acestea variază de la 142 de zile la 121 de zile, înregistrând o tendință relativă de descreștere în dinamică, fiind un moment apreciat pozitiv.

Dotarea vânzărilor cu active circulante indică în mediu 1 leu, astfel activele circulante participă destul de mult în venitul din vânzări. Situația se datorează în mare parte producției în curs de execuție cât și duratei îndelungate de recuperare a creanțelor. Un alt indicator al eficienței utilizării activelor este viteza de rotație, care arată schimbările intervenite în activitatea întreprinderii și anume de câte ori activele circulante sunt puse în circulație pe parcursul perioadei analizate pentru a obține venitul din vânzări respectiv. În cazul ÎM „Vinăria Bostavan” SRL constatăm că este o viteză lentă de rotație a activelor circulante. În mediu pe parcursul unui an se reușește de efectuat doar un singur ciclu operațional.

Astfel, durata ciclului operațional atinge o perioadă medie de 356 de zile și are tendință de ușoară creștere cu 21% în anul 2017 și 17% în anul 2018, în comparație cu anul 2016. Aceasta se apreciază negativ deoarece creșterea micșorează viteza de rotație a activelor circulante, scăzând astfel și numărul de rotații a activelor circulante.

Se apreciază pozitiv reducerea duratei de stocare a materialelor, care are predispoziția de ușoară scădere în dinamică, aceasta variind între 106 și 75 zile.

3. Sugestii pentru o bună gestionare a activelor circulante.

Pentru gestionarea eficientă a activelor circulante, este necesar ca valoarea lor să fie cât mai mică posibil, dar în același timp suficientă, pentru a asigura un ciclu de producere neîntrerupt și de calitate. Rezervele de optimizare a activelor circulante relevă din analiza duratei fiecărei faze ale ciclului operațional.

Stocarea materialelor: Pentru îmbunătățirea activității depozitelor de materiale este nevoie ca fiecare material să fie păstrat conform cerințelor specifice de păstrare, aprovizionarea să aibă loc continuu, în dependență de un program stabilit de către secția de producere ținându-se cont de evidența operativ-analitică, unde se înscrie cantitatea de material recepționat și furnizat în producție, având drept scop de control a mișcării și prezenței materialelor în depozite. În cazul când un material are un sold mare, iar în decursul perioadei de gestiune nu a avut utilizare destul de mare a cantității acestuia, acesta poate fi inclus în grupa materialelor ce au o mișcare lentă. Astfel rezultă că activele curente sunt pe o perioadă îndelungată blocate în stocuri de materiale ce condiționează încetinirea rotației acestora. Pentru eficientizarea gestionării stocurilor de materiale trebuie de adoptat o politică de aprovizionare bazată pe stocuri normate sau "exact la timp", chiar dacă inițial va fi necesar de depus efort pentru disciplinarea furnizorilor.

Procesul de producție: Cu cât procesul de producție este mai lung cu atât mai mult activele circulante se vor reține sub formă de producție în curs de execuție. Procesul de gestiune operativă a producției poate fi îmbunătățit în coordonare cu programul fabricării, cu toate acestea trebuie să se facă legătură și cu graficul desfășurării producției. Supravegherea procesului de producție constă în elaborarea măsurilor de prevenire și lichidare a devierilor de la programele aprobate, care apar în timpul executării lor. Pentru gestionarea activității procesului de producție se recomandă punerea în practică a controlului sistematic asupra lucrărilor, remedierea desincronizării în procesul de producție și reglarea activității lucrătorilor. Coordonarea activității secțiilor de producție garantează continuitate programului de producție, fabricarea producției de calitate înaltă și sporirea productivității.

O influență semnificativă asupra reducerii duratei procesului de producție o are implementarea inovațiilor de diferită natură: conceperea și proiectarea produselor, proiectarea secțiilor tehnologice, selectarea materiei prime și materialelor, alegerea utilajului și tehnologiei, metodele de organizare și motivare a muncii etc.

Stocarea produselor finite: Pentru îmbunătățirea activității de stocare a produselor finite este nevoie de a utiliza un sistem a evidenței analitice de monitorizare operativ și eficient, care să urmărească în orice moment starea procesului de stocare. Aplicarea unor metode de urmărire și control ar permite menținerea stocului în anumite limite și ar preveni imobilizările. O altă metodă recomandabilă pentru reducerea stocurilor de produse finite este politica comercială a întreprinderii. În acest scop este recomandabil de a fabrica producția în baza comenzilor solicitate de clienți. Astfel producția finită nu va fi depozitată în stoc dar imediat va fi livrată clientului.

Încasarea creanțelor: Procesul de recuperare a creanțelor ar putea deveni mai eficient dacă procedurile de colectare vor fi mai minuțios monitorizate și supuse unui control mai riguros. Pentru un circuit economic mai rapid, cel mai eficient ar fi revizuirea și restructurarea politicii de recuperare a banilor din plata clienților, prin achitarea prealabilă sau acordarea reducerii de prețuri. Condițiile de desfacere necesită o reformă, astfel să fie executată o livrare uniformă a volumelor ieșite, și în rezultat o încasare cât mai rapid posibil contravalorii acestora.

Concluzie

În concluzie se poate de afirmat că gestiunea activelor circulante din cadrul întreprinderii ÎM „Vinăria Bostavan” SRL nu este cea mai eficientă deoarece aceasta este condiționată în mare parte de specificul ramurii care își impune amprenta asupra activității întreprinderii. Un punct ce poate fi revizuit este politica de recuperare a creanțelor, deoarece durata de rotație este prea mare aceasta stagnează mijloacele bănești în conturile clienților, reducând acțiunea de manevrare a activelor.

Bibliografie:

1. Analiza activelor circulante – componenta de baza a patrimoniului agentului economic, <http://www.creeaza.com>
2. Analiza-structurii-activului, <http://www.rasfoiesc.com>
3. Active curente, <http://www.eval.ro>
4. Active circulante si imbolizate, www.tradeville.eu
5. Țiriulnicova. N., Analiza rapoartelor financiare, Chișinău, ASEM, 2004
6. Situații financiare ÎM „Vinăria Bostavan” SRL.